

Natur
Ref. UFSTR/TBS
J.nr.: 21/08308
Den 9. marts 2021

Input fra den videnskabelige arbejdsgruppe for naternationalparkerne Fussingø og Gribskov til prioritering af den videre proces med etablering af yderligere 13 naturnationalparker

Dette notat vedrører alene punkt 6 på dagsorden for Naturstyrelsens møde med den videnskabelige arbejdsgruppe afholdt den 4. marts 2021. Her blev arbejdsgruppens medlemmer bedt om at tilkendegive deres umiddelbare vurdering og prioritering af Rune Engelbreth Larsens 15 forslag samt andre eventuelle naturnationalparker på de arealer, som Naturstyrelsen forvalter. Efterfølgende har medlemmerne af arbejdsgruppen fået mulighed for at indsende bemærkninger til Naturstyrelsens gengivelse af drøftelsen.

Generelt set var der skepsis over for processen omkring den kortvarige inddragelse af medlemmerne i den videnskabelige arbejdsgruppe, og der blev udtrykt et udpræget ønske om, at sådanne større samfundsmæssige prioriteringer burde understøttes med mere databaserede analyser. Det blev også nævnt, at det samtidig bør være gennemskueligt for offentligheden, hvad der ligger til grund for valgene. De fleste i arbejdsgruppen betegnede dog Rune Engelbreths forslag som velegnede til kommende naturnationalparker. Derudover var den gennemgående tilbagemelding fra medlemmerne i arbejdsgruppen, at følgende kriterier var væsentlige for udpegning af naturnationalparker:

Størrelse af arealet

Arbejdsgruppens medlemmer argumenterede generelt for, at områderne skal være så store som muligt. Store sammenhængende områder giver gode betingelser for selvforvaltende systemer, varierede fødesøgningsmuligheder for de udsatte pattedyr, færre naboproblemer mm. Det bør i denne sammenhæng overvejes, om man ikke kan inddrage privat eller fondsejet land i naturnationalparkerne, hvor dette giver mening. I den forbindelse blev det også nævnt, at man med fordel kunne slå de urørte skove sammen med naturnationalparkerne, da der i begge tilfælde jo reelt er tale om arealreservation til biodiversitetsformål hvilket man da også kan se af det meget store overlap, der er i de første forslag til NNP og i de videnskabelige anbefalinger til områdernes genopretning. Samtidig kunne de to rådgivningsgrupper slås sammen til én videnskabelig gruppe for at minimere forvirring, uklarhed og arbejdsbyrde.

Heterogenitet

Medlemmerne argumenterede generelt for, at parkerne skal være heterogene inden for det afgrænsede areal. Varierede landskabsforhold og naturtyper er afgørende for at sikre gunstige betingelser for biodiversiteten.

Komplementaritet

Arbejdsgruppens medlemmer argumenterede ud fra et ønske om, at områderne skal dække forskellige naturtyper på tværs af landet – både på de næringsrige og de mere næringsfattige jorder. Det skal således tilstræbes, at områderne bliver forskellige, og samlet set omfatter alle unikke og/eller fremherskende naturtyper i Danmark.

Forandringspotentiale

Der blev fra flere nævnt det ønskelige i, at en naturnationalpark skulle gøre en forskel. At der med etablering af naturnationalparker reelt bliver skabt bedre muligheder for både natur og mennesker.

Geografisk spredning

Flere ønskede dækning i hele landet, og flere savnede specifikt naturnationalparker i Midtjylland. Desuden blev der ønsket parker i både områder med høj og med lav befolkningstæthed og områder med forskellige brugergrupper.

Foruden ovennævnte kriterier blev der i diskussionen specifikt nævnt et ønske om at prioritere de store sammenhængende områder i Thy og Hanherred, Oksbøl/Skallingen, inddrage midtjyske plantager, prioritere udlæggelse af naturnationalparker på mere næringsrige jorde som fx Bidstrup og Pamhule, fokus på klit- og kystlandskaber (bl.a. havskrænter og stenede kyster), som Danmark på europæisk plan har en uforholdsvis stor andel af samt de marine og ferske vande. Endelig bør det ved afgrænsning undgås, at der opstår meget smalle passager (egtl. flaskehalse).

Derudover blev vigtigheden af en omfattende kommunikation omkring oprettelsen af de nye naturnationalparker nævnt, idet de i forvaltningsøjemed lægger op til en nytænkning omkring vores natur.

Endelig blev en lang række konkrete lokaliteter nævnt i forskellige sammenhænge på mødet. Disse områder omfatter Kompedal, Nørlund, Gludsted, Velling Skov, Palsgård, Stendal, Jægersborg Dyrehave, Rold skov, Silkeborg Skovene, Stavns Fjord, Møns Klint/Ulfshale, Filsø, Kjærgaard plantage, Kallesmærsk Hede, Hanstholm Vildtreservat, Almindingen. Dollerup Bakker, Als Nørreskov, Melby Overdrev/Tisvilde og Skallingen.